

Fagplan

Personforsikring næring

V.1 2024

Innhold

: DEL 1 INFORMASJON OM FAGPLANEN

Bakgrunn og formål	3
Oversikt over innhold	4
Opplæringsmateriell	5
Kartleggingstest	5
Kunnskapsnivåer	5

: DEL 2 EMNEOMRÅDER FOR PERSONFORSIKRING NÆRING

EMNEOMRÅDE 1: RÅDGIVNING I PERSONFORSIKRING	6
Oversikt og bakgrunn:	6
Fagemne 1.1. Behovskartlegging og anbefaling	7
EMNEOMRÅDE 2: PERSONFORSIKRINGSPRODUKTER	9
Oversikt og bakgrunn:	9
Fagemne 2.1. Produktbestemmelser	10
Fagemne 2.2. Yrkesskade/-sykdom - lovbestemt forsikring	12
Fagemne 2.3. Annen ulykke/fritidsulykke (dvs. ulykke som ikke er yrkesrelatert)	13
Fagemne 2.4. Kollektiv ulykkesforsikring	14
Fagemne 2.5. Gruppeliv død og uførekapital	15
Fagemne 2.6. Annen sykdom	15
Fagemne 2.7. Uførepensjon	16
Fagemne 2.8. Syk/Utbetaling til avtalt tid	16
Fagemne 2.9. Sykelønn	17
Fagemne 2.10. Alvorlig sykdom/kritisk sykdom	17
Fagemne 2.11. Lisens	18
Fagemne 2.12. Behandlingsforsikring	18
Fagemne 2.13. Reiseforsikring	19
Fagemne 2.14. Nøkkelpersonforsikring	20
Fagemne 2.15. Kompanjongforsikring	20
EMNEOMRÅDE 3: RISIKO- OG HELSEVURDERING	21
Oversikt og bakgrunn	21
Fagemne 3.1. Risiko- og helsevurdering	21
Fagemne 3.2: Ansvarsbegrensning – forbehold om redusert erstatning	23

EMNEOMRÅDE 4: REGELVERK OG BRANSJEAVTALER FOR PERSONFORSIKRING

NÆRINGS LIV

Oversikt og bakgrunn:	24
Fagemne 4.1. Forsikringsavtaleloven for kollektiv personforsikring og bransjeavtaler	25
Fagemne 4.2. Bransjenormer og bransjeavtaler	27

: DEL 1

INFORMASJON OM FAGPLANEN

Bakgrunn og formål

FinAut har etablert autorisasjonsordninger for skadeforsikring og personforsikring i næringsliv og med det fått på plass en felles standard for kompetanse som gjelder forsikringsrådgivere næringsliv. I tillegg setter nytt lovverk i større grad krav til rådgivning, dokumentasjon og etterutdanning av ansatte som gir kunderåd, veileder og jobber med opplæring og utvikling.

For å bli autorisert, må rådgiverne ha bestått tre kunnskapsprøver, gjennomført obligatorisk e-læring i etikk og God skikk (se oversikt lenger ned), en [etikkprøve](#) og en [praktisk prøve](#). Les mer om regelverket [her](#). Kombinasjonen av prøveformene som benyttes skal tilfredsstillende kravet til en mest mulig helhetlig rådgiverkompetanse skissert i kompetansetrekanten med fagkompetanse, etisk kompetanse og kommunikasjonsferdigheter. Hensikten med kunnskapsprøvene som omhandles i denne fagplaner å dokumentere fagkunnskap.

Figur: Kompetansetrekanten

Fagplanen for kunnskapsprøven gir kandidatene som skal ta prøven en oversikt over faginnhold, omfang av pensum, beskrivelse av kunnskapskrav og kunnskapsnivå. Fagplanen er også et grunnlag for å utvikle relevant opplæringsopplegg.

Fagplanen er et dynamisk dokument. Hovedendringene vil skje hvert år i januar samtidig med fagplanen for kunnskapsoppdateringer. Fra publisering av endret fagplan vil det gå 3 måneder før kandidatene vil bli testet i nytt eller endret fagstoff. Siste versjon finnes alltid tilgjengelig på FinAut sine sider.

Oversikt over innhold

Fagplanen beskriver krav til generell fagkunnskap som det forventes at forsikringsrådgivere i næringsliv skal ha. Fagplanen er delt inn i 5 emneområder som omhandler skadeforsikring. Alle emneområdene i fagplanen har spesifiserte fagemner og delemner med kunnskapskrav. I del 2 av fagplanen beskrives hvert emneområde.

I tillegg må kandidatene gjennomføre flere felles prøver med egne fagplaner:

1. Obligatoriske e-læringskurs i etikk og God skikk (*fritak hvis det er bestått tidligere*)

- Felles opplæring, uansett ordning
- Begge kursen må gjennomføres med godkjent

2. Kunnskapsprøve tverrgående emner (*fritak hvis det er bestått tidligere*)

- Felles prøve, uansett ordning
- Egen fagplan med krav spesifisert
- Egen kunnskapsprøve med 25 oppgaver
- Tidsbegrensning 40 minutter
- Beståttgrense 70 % totalresultat og minst 50 % på hvert emneområde

3. Kunnskapsprøve i felles forsikringskunnskap (*fritak hvis det er bestått tidligere*)

- Grunnleggende forsikringskunnskap
 - Lov om forsikringsformidling
-
- Felles prøve for alle forsikringsordninger
 - Egen fagplan med krav spesifisert
 - Egen kunnskapsprøve med 20 oppgaver
 - Tidsbegrensning 35 minutter
 - Beståttgrense 70 %

4. Kunnskapsprøve i personforsikring næring

- Egen kunnskapsprøve med 55 oppgaver
- Tidsbegrensning 75 minutter
- Beståttkrav: 70 % totalresultat og minst 50 % pr emneområde (3 og 4 er slått sammen)

Emner i personforsikring næring

1. Rådgivning i personforsikring	15 oppgaver
2. Personforsikringsprodukter	25 oppgaver
3. Risiko- og helsevurdering	5 oppgaver
4. Regelverk og bransjeavtaler for personforsikring næringsliv	10 oppgaver

Opplæringsmateriell

Nødvendig lærestoff (pensum) er bedriftenes ansvar – eventuelt i samarbeid med de utdanningsleverandører som bedriftene velger. Når det gjelder etikk og God skikk, er det gjort et unntak mht. pensum for å sikre felles faglig ståsted og felles begrepsapparat. Det er tilpasninger av pensum i God skikk for næringslivsrådgivere.

Kartleggingstest

Alle kandidater vil få tilgang til en kartleggingstest. Kartleggingstesten har like mange oppgaver og samme tidsramme som kunnskapsprøven. Hensikten med kartleggingstesten er å gi kandidaten en indikasjon om opplæringsbehov, samt et bilde av innhold, vanskelighetsgrad og tidsbruk i selve kunnskapsprøven. For mange kandidater er det også nyttig å trene på flervalgsoppgaver som testform, og å bli kjent med brukergrensesnittet som benyttes på kunnskapsprøven. Mer informasjon og tips for gjennomføring av kunnskapsprøver finner du på Læringstorget under [Min første autorisasjon/informasjon om autorisasjonsprøvene](#) (krever innlogging).

Kunnskapsnivåer

Kunnskapsprøven krever ulike nivåer av kunnskapsbeherskelse:

- Nivåene angir kunnskapskravenes kompleksitet.
- Nivåene bygger på hverandre. Har man kunnskap på nivå 2, så har man også kunnskap på nivå 1.
- Delemner som skal testes på nivå 2, kan også ha oppgaver som er på nivå 1.
- Krav til kunnskapsnivå er spesifisert under hvert delemne i fagplanen.

Kunnskapsnivåer

Beskrivelse – noen stikkord

<p>Nivå 1: Fakta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne gjengi informasjon, fakta, begreper, definisjoner og prinsipper • Vite at noe er som det er • Kjenne til fakta og metoder
<p>Nivå 2: Forståelse</p>	<p>Kunnskapsnivået «forståelse» angir et <u>faglig</u> kunnskapsnivå utover faktakunnskap. Har man fagkunnskap på dette nivået innehar man faktakunnskaper og noe mer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forstå sammenhenger i en problemstilling, for eksempel forholdet mellom ulike størrelser og begreper • Forstå meningen eller hensikten med noe • Tolke informasjon, for eksempel bruke en gitt tabell for å finne hvilken aldersgruppe som sparer mest.
<p>Nivå 3: Anvendelse</p>	<p>Kunnskapsnivået «anvendelse» angir et <u>faglig</u> kunnskapsnivå (ikke praktisk anvendelse) utover forståelse. Har man fagkunnskap på dette nivået innehar man forståelse og noe mer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finne ut hvilken metode eller hvilket prinsipp som kan brukes for å løse oppgaven • Gjenkjenne en situasjon eller et problem og bruke hensiktsmessig kunnskap eller en metode • Forutsi/anslå, eller resonnere seg fram til sannsynlige hendelser ut fra gitte betingelser • Bruke relevant kunnskap som grunnlag for god og riktig rådgivning og kundebehandling • Utføre en utregning basert på oppgitte verdier i en problemstilling

: DEL 2

EMNEOMRÅDER FOR PERSONFORSIKRING NÆRING

EMNEOMRÅDE 1: RÅDGIVNING I PERSONFORSIKRING

Oversikt og bakgrunn:

Hensikten med emneområdet er å gjøre kandidaten i stand til å kartlegge kundens behov for personforsikringer og gi konkrete anbefalinger. Emneområdet belyser hvordan bedriftenes behov for personforsikring varierer, hva de ansatte bør være forsikret mot og hvilke forsikringer man kan tilby. Dette inngår som en del av behovsavdekkingen.

Emneområdet skal skape forståelse for hvordan offentlige ytelser, lovpålagt yrkesskadeforsikring og forsikringsytelser gjennom arbeidsgiver bygger på hverandre. Kandidaten skal kunne avdekke forsikringsbehovet med utgangspunkt i bedriftens behov og ønsker ved å ta hensyn til offentlige ytelser, lovpålagte forsikringer og forsikringer bedriften har fra før. Kandidaten skal også kunne ta hensyn til ytelser bedriften kan ha gjennom den kollektive pensjonsordningen.

Fagemne 1.1. Behovskartlegging og anbefaling

Beskrivelse

Kandidaten skal kunne gjennomføre en behovsanalyse med utgangspunkt i kundens situasjon og med basis i behovsanalysen gi råd om hvordan kunden bør forsikre de ansatte og deres familier. Kandidaten skal kjenne til at mange forsikringsforetak bruker en dekningsmatrise i behovskartleggingen. Denne visualiserer hvilke erstatninger den lovpålagte yrkesskadeforsikringen gir og hvilke situasjoner som må sikres med arbeidsgivers og den enkeltes private forsikringer i kombinasjon med offentlige ytelser.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>1.1.1. Hva er personforsikring?</p> <ul style="list-style-type: none"> Kandidaten skal vite at personforsikring er forsikring av personer (i motsetning til ting), og at forsikringene er knyttet opp mot de ansattes liv og helse. NB: Personforsikring kalles personalforsikring i enkelte foretak. Kandidaten skal vite at de vanligste personforsikringene gir erstatning ved ulykke, sykdom/arbeidsuførhet og dødsfall. Kandidaten skal vite at en personforsikring kan gi erstatning for et økonomisk tap (for eksempel tapt inntekt) eller for et ikke-økonomisk tap (dvs. ménerstatning for tapt livsutfoldelse). Kandidaten skal kunne forklare begrepet arbeidsuførhet og hva som kreves for å bli erklært varig arbeidsufør. Kandidaten skal kunne forklare begrepene ménerstatning og medisinsk invaliditet, samt hvordan en medisinsk invaliditetsgrad fastsettes. 	<p>Fakta Forståelse</p>
<p>1.1.2. Hvorfor personforsikringer?</p> <ul style="list-style-type: none"> Kandidaten skal kunne forklare hvorfor det er viktig med personforsikringer, herunder årsaker til- og økonomiske konsekvenser av sykdom, uførhet, arbeidsledighet og død. Kandidaten skal kunne illustrere bedriftens behov for personforsikring som et supplement til offentlige ytelser. Kandidaten skal forstå sammenhengen mellom personforsikring og offentlige ytelser og lovpålagt yrkesskadeforsikring. 	<p>Fakta Forståelse Anvendelse</p>

1.1.3. Behovskartlegging

- Kandidaten skal forstå hvordan behovet for personforsikring avhenger av:
 - 1) Bedriftens personalpolitikk, spesifikke behov og ønsker
 - 2) Aldersfordeling, sivilstatus, forsørgeransvar og lønnsnivå
 - 3) Spesifikke bransjeforhold og risiko
 - 4) Ytelser gjennom folketrygden
 - 5) Personforsikringer eller forsikringsytelser gjennom kollektiv pensjonsordning, eventuelt andre private tilleggsforsikringer
 - 6) Bedriftens oppfølging av medarbeidere som er syke eller står i fare for å bli syke.
 - 7) Hvilke HMS-tiltak en kunde kan foreta, og hvilke oppfølgingsaktiviteter man har ovenfor sykemeldte og hvordan dette kan redusere fremtidige erstatningsutbetalinger
 - 8) Bedriftens tariffpålagte forsikringsforpliktelser.
- Kandidaten skal kunne gi et forslag til total forsikringsløsning basert på bedriftens behov og ønsker.
- Kandidaten skal kjenne til FAL § 1B-1 (2) om foretakets informasjonsplikt i forbindelse med tegning.
- Kandidaten skal kjenne til grunnleggende HMS begreper og kunne vurdere arbeidsmiljø i lys av risiko og bærekraft.
- Kandidaten skal kunne innhente og forstå betydningen av bedriftens HMS arbeid.
- Kandidatene skal kjenne til de viktigste tariffavtalene som gir utvidede forsikringsrettigheter, samt evne å kartlegge den enkelte virksomhets eventuelle forsikringsbehov i lys av dette.

Fakta
Forståelse
Anvendelse

1.1.4. Behov for personforsikring – anbefalinger

- Kandidaten skal kunne legge frem en konkret anbefaling som dekker bedriftens behov ved ulykke, sykdom og uførhet, og erstatning til etterlatte ved ansattes død.
- Kandidaten skal kunne forklare hvorfor bedriften trenger de anbefalte forsikringene, hvilke dekninger forsikringene inneholder og når de kommer til utbetaling.
- Kandidaten skal forstå at viktige forutsetninger og begrensninger som forbehold om godkjent helsevurdering reguleres i FAL § 19-10.
- Kandidaten skal kunne redegjøre for kunden at de risikoreduserende tiltak vil kunne ha positiv effekt på premie, fremtidige skader og økt fremtidig bærekraft.

Fakta
Forståelse
Anvendelse

1.1.5. Skattemessige forhold

- Kandidaten skal kjenne til skattereglene for personforsikring, forsikringsytelser tilknyttet kollektiv pensjon, behandlingsforsikringer og reiseforsikring.
- Kandidaten skal også kjenne til hvilke skatteregler som gjelder ved innbetaling av premie og forsikringsutbetalinger.

Fakta

<p>1.1.6. Flytting av personforsikring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal kjenne til at det finnes flere flytteforskrifter som regulerer flytting av forsikring mellom foretakene og vite hva disse innebærer. • Kandidaten skal kjenne til at det per i dag ikke er alle personforsikringer som inngår i bransjeavtalene og vite hvilke produkter dette gjelder. • Kandidaten skal vite at han/hun må utvise aktsomhet og være særlig bevisst på sin informasjonsplikt ved flytting av personforsikringer fra et annet forsikringsforetak. • Kandidaten skal vite at foretakene har ulik praksis når det gjelder gjenopptakelse av forsikringer etter flytting. 	<p>Fakta</p>
<p>1.1.7. Rådgivningsplikt og dokumentasjon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite at rådgivere innenfor personforsikring ikke bare har en moralsk, men også en juridisk plikt til å avdekke og gi råd om kundens forsikringsbehov, ref. FAL § 1B-1 (2) og § 11-2.. • Kandidaten skal forstå at det er viktig å ha gode rutiner for dokumentasjon av rådgivningssamtalen, både for kundens, rådgiverens og foretakets del, med tanke på løpende rådgivning og fremtidige skadesaker. 	<p>Fakta Forståelse</p>

EMNEOMRÅDE 2: PERSONFORSIKRINGSPRODUKTER

Oversikt og bakgrunn:

Emneområdet omhandler personforsikringsprodukter (rene risikoprodukter) som normalt tilbys i markedet. I tillegg til generell produktkompetanse må kandidaten ha meget god kunnskap om foretakets egne produkter. Utvikling av spesiell produktkompetanse foregår internt i regi av det enkelte foretak.

Alt salg og rådgivning skal gjennomføres med fokus på kundens behov.

Kandidaten skal ha god kompetanse når det gjelder produktenes egenskaper, omfang, begrensninger, ansvarsregler og tegningsregler. Kandidaten skal forstå hvordan produktene henger sammen og kunne identifisere mulige overlapp. Kandidaten skal legge frem både fordeler og ulemper som knytter seg til de forskjellige produktene og konseptene, slik at kunden får et best mulig beslutningsgrunnlag.

Emneområde personforsikringsprodukter består av 15 fagemner:

- 2.1 Produktbestemmelser
- 2.2. Yrkesskade/-sykdom - Lovbestemt forsikring
- 2.3. Annen Ulykke/fritidsulykke ("Annen ulykke enn yrkesskade")
- 2.4. Kollektiv Ulykke
- 2.5. Gruppeliv død, uførekapital og varig arbeidsuførhet
- 2.6. Annen sykdom

- 2.7. Uførepensjon
- 2.8. SYK/ utbetaling etter avtalt tid
- 2.9. Sykelønn
- 2.10. Alvorlig sykdom/Kritisk Sykdom
- 2.11. Lisens
- 2.12. Behandlingsforsikring
- 2.13. Reiseforsikring
- 2.14. Nøkkelpersonforsikring
- 2.15. Kompanjongforsikring

Fagemne 2.1. Produktbestemmelser

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler generelle begreper knyttet til de vanligste personforsikringsproduktene i markedet. I tillegg beskriver det felles kunnskapskrav som gjelder flere produkter.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>2.1.1. Forsikringsavtale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite hva en forsikringsavtale består av. • Kandidaten skal vite at tekst i forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkåret. 	Fakta Forståelse
<p>2.1.2. Vilkår</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal forstå hva forsikringsvilkår er og hvordan disse er bygget opp. • Kandidaten skal forstå vilkårets betydning for forsikringsavtalen. 	Fakta Forståelse
<p>2.1.3. Tegningsregler og helsevurdering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal kjenne til at foretakene har tegningsregler som beskriver kriteriene for å kjøpe forsikringen. • Kandidaten skal også vite at det kan stilles krav om innlevering av arbeidsdyktighetserklæring, egenerklæring og helsevurdering fra lege for å gi riktig pris og vilkår. 	Fakta
<p>2.1.4. Prissetting – risiko og strategi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite at prissetting i all forsikring er lovregulert (Forsikringsvirksomhetsloven § 3-3). • Kandidaten skal forstå at prisen på et produkt fastsettes etter risikoberegning, markedsmessige og individuelle prisjusteringer og kostnadspåslag. • Kandidaten skal forstå at prisen er påvirket av ulike risikofaktorer som alder, yrke og helsetilstand, samt at foretakene kan ha ulike prisstrategier. 	Fakta Forståelse

<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal forstå sammenhengen mellom foretakets risikovurdering og hva kunden gjør av risikoreduserende tiltak. • Kandidaten skal forstå sammenhengen mellom pris og skadestatistikk. 	
<p>2.1.5. Hva forsikringen normalt gjelder for</p> <p>Kandidaten skal vite hva forsikringen normalt gjelder for og eventuelle sum- og andre begrensninger forsikringen normalt har.</p>	Fakta
<p>2.1.6. Dekningsomfang</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite hvilke hendelser forsikringen er ment å gi erstatning for. • Kandidaten skal også forstå bedriftens behov for forskjellig typer dekningsomfang og hva forsikringen normalt dekker og ikke dekker. 	Fakta Forståelse
<p>2.1.7. Forsikringssum</p> <p>Kandidaten skal vite hva en forsikringssum er og at det er kunden som er ansvarlig for den forsikringssummen som avtales.</p>	Fakta
<p>2.1.8. Utvidelser og tilleggsdekninger</p> <p>Kandidaten skal vite at det kan avtales tilleggsdekninger og utvidelser utover hovedproduktets dekning.</p>	Fakta
<p>2.1.9. Regler for utbetaling</p> <p>Kandidaten skal vite hvilke regler som normalt gjelder for utbetaling av erstatning.</p>	Fakta Forståelse
<p>2.1.10. Forsikringens start og slutt</p> <p>Kandidaten skal vite når forsikringene begynner og slutter å gjelde.</p>	Fakta
<p>2.1.11. Fortsettelsesforsikring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite hva en fortsettelsesforsikring er, hvem den gjelder for, hvilke produkter den gjelder for, når den gjelder og tidsfrist for å tegne forsikring. • Kandidaten skal vite at foretaket plikter å tilby fortsettelsesforsikring når arbeidsgivers forsikring opphører eller når forsikringsdekningene reduseres. 	Fakta Forståelse

Fagemne 2.2. Yrkesskade/-sykdom - lovbestemt forsikring

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler produkter som dekker skade eller sykdom man får i arbeidstiden og som er knyttet til arbeidet. Enhver arbeidsgiver har lovpålagt plikt til å kjøpe yrkesskedeforsikring for alle sine ansatte, enten de arbeider hel- eller deltid. Forsikringsplikten gjelder også for midlertidige ansatte.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>2.2.1. Lov om yrkesskedeforsikring med forskrifter</p> <ul style="list-style-type: none">• Kandidaten skal kjenne til:<ul style="list-style-type: none">○ Lov om yrkesskedeforsikring av 16.06.1989 nr. 65○ Forskrift til lov om yrkesskedeforsikring av 13.10.1989 nr. 1041 (gitt av Justisdepartementet)○ Forskrift om standardisert erstatning etter lov om yrkesskedeforsikring av 21.12.1990 nr. 1027 (gitt av Justisdepartementet)○ Forskrift om hjemmekontor, samt skillelinjer mellom arbeid og fritid når arbeid utføres i hjemmet• Kandidaten skal vite at enhver arbeidsgiver har lovpålagt plikt til å kjøpe yrkesskedeforsikring for alle sine ansatte, enten de arbeider hel- eller deltid. Forsikringsplikten gjelder også for midlertidige ansatte.	Fakta
<p>2.2.2. Frivillig yrkesskadetrygd</p> <ul style="list-style-type: none">• Kandidaten skal vite hvilke deknninger selvstendig næringsdrivende har i folketrygden og når disse dekningene kommer til utbetaling.• Kandidaten skal vite at selvstendig næringsdrivende har dårligere deknninger i folketrygden enn ansatte. Blant annet har ansatte rett på yrkesskedefordeler ved yrkesskade og yrkessykdommer. Det har ikke selvstendig næringsdrivende krav på.• Kandidaten skal vite at selvstendig næringsdrivende og frilansere kan tegne frivillig yrkesskadetrygd gjennom NAV for å kompensere for at selvstendig næringsdrivende ikke har krav på yrkesskedefordeler gjennom NAV. Frivillig Yrkesskadetrygd er aktuell for innehavere av enkeltpersonforetak, ansvarlige foretak og foretak med delt ansvar (gjelder ikke innehaver som er ansatt i eget AS).• Kandidaten skal vite at formålet med yrkesskadetrygd gjennom NAV er å gi særfordeler ved yrkesskader og yrkessykdommer utover ordinære ytelser gjennom NAV.	Fakta Forståelse
<p>2.2.3. Konstateringstidspunkt</p> <ul style="list-style-type: none">• Kandidaten skal kjenne til definisjonen av konstateringstidspunktet.• Kandidaten skal vite at konstateringstidspunktet avgjør hvilket forsikringsforetak som skal behandle en skadesak.	Fakta

<p>2.2.4. Hvilket forsikringsforetak har erstatningsplikt?</p> <p>Kandidaten kjenne til lovreglene/bransjereglene som bestemmer hvilket forsikringsforetak som har erstatningsplikt for en skade.</p>	Fakta
<p>2.2.5 Erstatning når arbeidsgiver ikke har tegnet yrkesskadeforsikring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite hvilke rettigheter og krav en arbeidstaker med yrkesskade/-sykdom har dersom arbeidsgiveren ikke har tegnet yrkesskadeforsikring. • Kandidaten skal kjenne til Yrkesskadeforsikringsforeningen og dens formål. • Kandidaten skal kjenne til reglene for å forsikre norske ansatte i utlandet og utenlandske ansatte i Norge. 	Fakta
<p>2.2.6. Refusjonsavgift til folketrygden</p> <p>Kandidaten skal vite hva refusjonsavgift til folketrygden er og kjenne avgiftens formål.</p>	Fakta
<p>2.2.7. Alternative utvidelser til lovens minimum</p> <p>Kandidaten skal kjenne til de mest sentrale utvidelsene, for eksempel</p> <ul style="list-style-type: none"> • reise til og fra arbeidssted • ménerstatning ved varig mén under 15 % • høyere forsikringssummer 	Fakta
<p>2.2.8. HMS som forebygging</p> <p>Kandidaten skal kjenne til hvordan HMS arbeid kan forebygge skader.</p>	Fakta

Fagemne 2.3. Annen ulykke/fritidsulykke (dvs. ulykke som ikke er yrkesrelatert)

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler produkter som dekker invaliditet og dødsfall som følge av en ulykkehendelse. Fagemnet beskriver hva som er dekket og hva som ikke er dekket, samt hvem som har rett til erstatningsutbetaling ved et skadetilfelle.

Delemner og kunnskapskrav

Kunnskapsnivå

2.3.1. Annen ulykke / fritidsulykke

- Kandidaten skal vite at det gis engangsutbetaling ved invaliditet, arbeidsuførhet og død som følger av en ulykkesskade på fritiden (ikke en yrkesskade).
- Kandidaten skal kjenne til hvilke dekninger som er vanlige i bransjen:
 - tap av erverv/arbeidsuførhet
 - ménerstatning
 - død
 - tap av inntekt
 - behandlingsutgifter
- Kandidaten skal vite hvordan forsikringen skiller seg fra kollektiv ulykkesforsikring.
- Kandidaten skal vite hvordan forsikringen er et påbygg til yrkesskadeforsikring.

Fakta

Fagemne 2.4. Kollektiv ulykkesforsikring

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler produkter som dekker invaliditet og dødsfall som følge av en ulykkeshendelse. Fagemnet beskriver hva som er dekket og hva som ikke er dekket, samt hvem som har rett til erstatningsutbetaling ved et skadetilfelle.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>2.4.1. Kollektiv ulykkesforsikring</p> <ul style="list-style-type: none">• Kandidaten skal vite at kollektiv ulykkesdekning er en engangsutbetaling ved varig medisinsk invaliditet og/eller dødsfall som følge av ulykkesskade.• Kandidaten skal vite at kunden/arbeidsgiver kan velge om forsikringen skal gjelde heltid, i arbeidstiden eller på fritiden.• Kandidaten skal vite at forsikringsforetakene ofte har særskilte dekninger/utvidelser/vilkår - eksempelvis for offshore-ansatte, ektefelle/samboer, barn av ansatte, skole-/barnehagebarn, organisasjoner, dugnad, korps/klubber.• Kandidaten skal vite hvordan kollektiv ulykkesforsikring skiller seg fra Annen ulykke/fritidsulykke.	<p>Fakta Forståelse</p>

Fagemne 2.5. Gruppeliv død og uførekapital

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler produkter som kan gi utbetaling ved død og varig ervervsuførhet.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
2.5.1. Gruppeliv død <ul style="list-style-type: none">Kandidaten skal vite hvem som er målgruppen for dette produktet og at det gir engangsutbetaling ved den ansattes død – uansett årsak.Kandidaten skal vite at det kan være utpekt en eller flere begunstigede under forsikringen, forstå hva det innebærer og kjenne til at foretakene praktiserer ulike begunstigelsesrekkefølger som kan avvike fra FAL §15-1 og § 19-11.	Fakta
2.5.2. Engangsutbetaling ved varig arbeidsuførhet /gruppeliv/uførekapital <ul style="list-style-type: none">Kandidaten skal vite hvem som er målgruppen for dette produktet og at det gir engangsutbetaling ved varig arbeidsuførhet hos den ansatte uansett årsak. Det kan være forskjeller mellom foretakene på dette punktet.Videre skal kandidaten kjenne til at forsikring ved varig arbeidsuførhet enten kan tilbys som en selvstendig forsikring, som en utvidelse av yrkesskadeforsikringen eller tilknyttet en gruppelivsforsikring ved dødsfall.Kandidaten skal forstå hvordan folketrygden og bransjen normalt definerer arbeidsuførhet.Kandidaten skal forstå hva valgmulighetene engangsutbetaling, gradert utbetaling og nedtrapping innebærer for sikrede. Reglene for nedtrapping kan variere fra foretak til foretak.	Fakta

Fagemne 2.6. Annen sykdom

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler produkter som dekker sykdom som ikke er yrkesrelatert.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
---------------------------	---------------

<p>2.6.1. Annen sykdom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal kjenne til at forsikringen kan dekke arbeidsuførhet/medisinsk invaliditet og/eller død som skyldes slik sykdom som ikke blir godkjent som yrkessykdom. • Kandidaten må kunne se dekningene opp mot øvrige uføreforsikringer. • Kandidaten skal ha kjennskap til at forsikringene kan tilbys med begrensninger (klausuler /reservasjoner). 	Fakta
<p>2.6.2. Forebygging av arbeidsuførhet</p> <p>Kandidaten skal kjenne til at arbeidsuførhet kan påvirkes av HMS og psykososiale forhold på arbeidsplassen.</p>	Fakta

Fagemne 2.7. Uførepensjon

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler et produkt som gir en månedlig kompensasjon for redusert inntekt hvis den ansatte blir syk eller utsatt for en ulykke og ikke kan jobbe lenger.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>2.7.1. Uførepensjon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal kjenne til at forsikringen bidrar til å kompensere for redusert inntekt som følge av reduserte ytelser i folketrygden ved sykdom. • Kandidaten skal også kjenne til reglene for utbetalingstidspunkt og varighet. Videre må kandidaten kjenne til at folketrygden maksimalt utbetaler 66 prosent av lønn opp til 6 G og at det ikke er noen kompensasjon for lønn utover 6 G. • Kandidaten skal kjenne til at arbeidsuførhet kan påvirkes av HMS og psykososiale forhold på arbeidsplassen. 	Fakta

Fagemne 2.8. Syk/Utbetaling til avtalt tid

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler produkter som kan gi utbetaling ved sykdom. Det beskriver hvilke sykdommer og tilstander som gir rett til erstatning samt hvilke krav som gjelder.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>2.8.1. Engangsutbetaling ved ervervsuførhet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite at det finnes et produkt som gir engangsutbetaling ved ansattes midlertidige eller varige ervervsuførhet – uansett årsak. • Kandidaten skal vite at forsikringen kan tilbys med flere alternativer for karenstid. • Kandidaten skal forstå kundens behov for dekningsomfang. • Kandidaten skal vite hvilke forsikringssummer som kan velges ved tegning og hvordan forsikringssummene reguleres i forsikringstiden. 	Fakta

Fagemne 2.9. Sykelønn

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler et produkt som dekker ansattes lønn over 6G i sykemeldingsperioden, i inntil 365 dager. Produktet sikrer dekning av den delen som folketrygden ikke dekker.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>2.9.1. Sykelønn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal kjenne til at dette er et produkt for arbeidsgivere med ansatte som har lønn over 6 G. Maksimal erstatning varierer mellom foretakene. • Kandidaten skal forstå sammenhengen mellom arbeidsgivers lønnsplikt og ytelsene i folketrygden. • Kandidaten skal forstå forskjellen mellom Sykelønn og Sykeavbrudd. • Kandidaten skal vite at dagpengebeløp beregnes på bakgrunn av lønn ved tegning og kjenne til hvordan dagpengene reguleres i forsikringstiden. 	Fakta Forståelse

Fagemne 2.10. Alvorlig sykdom/kritisk sykdom

Beskrivelse

Dette fagemnet beskriver et produkt som skal gi ansatte økonomisk trygghet og handlefrihet i en vanskelig situasjon. Utbetalingen skjer en gang, og beløpet kan brukes etter eget ønske.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
---------------------------	---------------

<p>2.10.1. Alvorlig sykdom/kritisk sykdom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal kjenne til at produktet gir en engangsutbetaling til ansatte som rammes av alvorlig sykdom. • Kandidaten skal kjenne til at forsikringen dekker definerte diagnoser og behandlinger. • Kandidaten ha kjennskap til at forsikringen kan tilbys med begrensninger, (klausuler/reservasjoner/karens). 	Fakta
---	-------

Fagemne 2.11. Lisens

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler et produkt som dekker økonomisk tap dersom en ansatt mister lisensen som er nødvendig for å kunne utøve sitt yrke.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>2.11.1 Lisens</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal kjenne til at dette er en forsikring for arbeidsgivere som er bundet av tariffestede bestemmelser om lisensforsikring. • Kandidaten skal kjenne til at det ikke er den ansatte eller dens helse som er forsikret her, men helsesertifikatet som trengs for å kunne jobbe for eksempel offshore, på båt eller i luftfart. • Kandidaten må forstå sammenhengen mellom lisensforsikringen og øvrige arbeidsgiverbetalte forsikringer. 	Fakta

Fagemne 2.12. Behandlingsforsikring

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler produkter som sikrer de ansatte rask behandling.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
---------------------------	---------------

2.12.1. Behandlingsforsikring

- Kandidaten skal vite at dette er en forsikring som bidrar til rask behandling.
- Kandidaten skal kjenne til hva forsikringen normalt dekker. Det kan dreie seg om utgifter til fysikalsk behandling, psykolog, online lege, røntgen/bildedagnostikk, legespesialist, operasjon og annen behandling på sykehus.
- Kandidaten skal vite hvilke krav som stilles for at behandlingen skal dekkes.
- Kandidaten skal vite hvordan bedriften kan forhindre eller redusere sykefravær.

Fakta
Forståelse

Fagemne 2.13. Reiserforsikring

Beskrivelse

Kandidaten skal ha god forståelse for hva en reiserforsikring normalt omfatter og i hvilke tilfeller produktet gir erstatning. Kandidaten skal ha kunnskap om sentrale begreper relatert til forsikringen og om vanlige misforståelser/informasjonsmangler som ofte forekommer.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>2.13.1. Reiserforsikring – alternative løsninger</p> <ol style="list-style-type: none">1) Korttidsforsikring2) Deklarasjon3) Helårersforsikring med eventuelle tilleggsdekninger <p>Kandidaten skal vite hvilke dekninger som normalt tilbys i markedet og hvilke hendelser de gir erstatning for. Kandidaten skal videre kjenne de vanligste forskjellene i dekningene og vite at bedrifter med medarbeidere i utlandet eller utenlandske medarbeidere i Norge (såkalt Expat eller Incoming) kan ha særskilte behov.</p>	Fakta
<p>2.13.2. Hva forsikringen normalt gjelder for</p> <p>Følgende dekninger kan gjelde for tjeneste- og /eller fritidsreise:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Tap av reisegods/bagasje2) Forsinkelse av reise/reisegods3) Reisesyke og hjemreise ved sykdom4) Reiseulykke5) Reiseansvar/erstatningsansvar på reise6) Avbestilling av reise	Fakta Forståelse

- 7) Evakuering
- 8) Rettshjelp

Kandidaten skal forstå hva forsikringen normalt gjelder for samt eventuelle sum- og andre begrensninger (for eksempel kontanter, kamera, behandlingsutgifter etc.).

Fagemne 2.14. Nøkkelpersonforsikring

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler et produkt som gir økonomisk hjelp og sikrer bedriftens økonomi dersom en nøkkelperson går bort eller blir ufør.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>2.14.1. Nøkkelpersonforsikring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal kjenne til at målgruppen er bedrifter med spesielt viktige ansatte, såkalte nøkkelpersoner. Dette er personer som bedriften er svært avhengig av. Forsikringens formål er å sikre bedriftens verdiskaping i tilfeller der en nøkkelperson blir syk eller dør. • Kandidaten skal kjenne godt til forsikringer/dekninger som nøkkelpersonforsikringen inneholder: død, helseforsikring og alvorlig sykdom. • Kandidaten skal kjenne til skatteforhold knyttet til den enkelte dekning i forsikringen. 	<p>Fakta Forståelse</p>

Fagemne 2.15. Kompanjongforsikring

Beskrivelse

Dette fagemnet omhandler et produkt som kan beskrives som en form for livsforsikring, tegnet på minst to personers liv. Det brukes i næringslivet for å sikre bedriftens fortsatte drift dersom en kompanjong blir varig arbeidsufør eller dør. Forsikringssummen kan for eksempel brukes å løse ut avdødes arvinger.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå

2.15.1. Kompanjongforsikring

- Kandidaten skal kjenne til at målgruppen er personer som eier/driver virksomhet i fellesskap eller et begrenset antall aksjonærer som eier en bedrift.
- Kandidaten skal kjenne til hvilken dekning forsikringen gir, samt muligheten for utvidelser.
- Kandidaten må forstå at forsikringen krysstegnes, dvs. at man i praksis forsikrer hverandre.

Fakta

EMNEOMRÅDE 3: RISIKO- OG HELSEVURDERING

Oversikt og bakgrunn

Ansvarsbegrensning som følge av helsevurdering

Ved tilbud om forsikring som dekker sykdom eller lyte, har forsikringsforetaket adgang til å innhente helseopplysninger om forsikringssøker. Dette følger av Forsikringsavtaleloven kapittel 13. På bakgrunn av helseopplysningene kan foretaket gjøre unntak (reservere) for helsetilstander som foreligger på tegningstidspunktet og/eller beregne en pris som reflekterer helserisikoen. Helseerklæringer innhentes som oftest bare for bedrifter med få ansatte. For større bedrifter benytter forsikringsforetakene seg ofte av bestemmelsene i FAL § 19-10, som gir anledning til å unnta erstatning for forsikringstilfeller som inntrer i en avtalt karenstid/ventetid. Karenstiden beregnes fra forsikringen trer i kraft, og kan være 2 år ved arbeidsuførhet og 1 år ved død. Emneområdet gir en grunnleggende innføring i hvorfor og hvordan foretakene gjennomfører helsevurdering ved søknad om forsikring. Emneområdet tar for seg kundens ansvar, rådgiverens ansvar og foretakets behandling og bedømmelse av helseerklæringen.

Ansvarsbegrensning – forbehold om redusert erstatning

Forsikringsforetaket kan ta forbehold om at retten til erstatning reduseres helt eller delvis hvis forsikrede deltar i en bestemt virksomhet eller utsetter seg for en bestemt fare. Under reiseforsikring tas det ofte også forbehold om at forsikrede skal overholde sikkerhetsforskrifter. Slike forbehold omtales som ansvarsbegrensninger og er hjemlet i Forsikringsavtaleloven kapittel 13 om alminnelige forutsetninger for selskapets ansvar. Emneområdet gir en innføring i hvilke krav som stilles til slike forbehold, hvilke krav som stilles til informasjon og vilkårene for at avkortning som følge av brudd på et forbehold.

Fagemne 3.1. Risiko- og helsevurdering

Beskrivelse

Fagemnet omhandler helseerklæringer og bakgrunnen for at forsikringsforetaket krever dem. Emnet beskriver videre de fullmakter og det beslutningsgrunnlag helseerklæringene gir foretaket. Det redegjøres også for hvordan foretaket behandler og vurderer opplysningene i helseerklæringen. De mulige utfallene av vurderingene samt den forsikredes klagemuligheter blir også gjennomgått.

Emneområdet gir en grunnleggende innføring i hvorfor og hvordan foretakene gjennomfører helsevurdering ved søknad om forsikring. Emneområdet tar for seg den forsikredes ansvar, rådgiverens ansvar og foretakets behandling og bedømmelse av helseerklæringen.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>3.1.1. Bakgrunn</p> <p>Kandidaten skal forstå hvorfor foretaket innhenter helseopplysninger.</p>	Fakta Forståelse
<p>3.1.2. Behandling av sensitive opplysninger</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite at foretaket behandler og oppbevarer helseopplysninger i henhold til konsesjon fra Datatilsynet og bestemmelsene i personopplysningsloven. • Kandidaten skal vite at GDPR gjelder for bedrifter i EU/EØS. • Kandidaten skal kjenne til hvordan personopplysninger skal håndteres etter regelverket 	Fakta Forståelse
<p>3.1.3 Automatisert helsevurdering</p> <p>Kandidaten skal kjenne til at deler av, eller hele helsevurderingen, kan skje automatisk dersom den forsikrede har samtykket til dette.</p>	Fakta
<p>3.1.4. Hva er en helseerklæring?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal forstå at helseerklæringen er en egenerklæring fra den forsikrede om vedkommendes egen helse. • Kandidaten skal forstå hvordan erklæringen danner grunnlag for foretakets risikovurdering. 	Fakta Forståelse
<p>3.1.5. Innhold i helseerklæringen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite at den forsikrede har informasjonsplikt om egen helse. • Kandidaten skal også vite hvorfor helseerklæring må gis til foretaket. 	Fakta
<p>3.1.6 Fullmakt fra forsikrede</p> <p>Kandidaten skal vite at den forsikrede i sin helseerklæring gir foretaket samtykke til å innhente helseopplysninger fra andre forsikringsforetak, leger, behandlere og institusjoner og NAV.</p>	Fakta

<p>3.1.7. Behandling av opplysningene</p> <p>Kandidaten skal kjenne til hvordan foretaket anvender de mottatte helseopplysningene og hvordan foretaket eventuelt innhenter ytterligere opplysninger.</p>	Fakta
<p>3.1.8. Vurderingen</p> <p>Kandidaten skal kjenne til at det finnes retningslinjer og kriterier som foretaket legger til grunn for sin vurdering, herunder kjenne til Nemnda for helsevurdering.</p>	Fakta
<p>3.1.9. Beslutningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal forstå hvilke mulige utfall helsevurderingen kan få for de forskjellige forsikringsdekningene. Kandidatene må kjenne til at det kan være ulik praksis i de forskjellige foretakene. • Kandidaten skal forstå at utfallet av helsevurderingen kommuniseres direkte til forsikrede, og at foretaket plikter å gi en saklig begrunnelse for resultatet ved avvikende vurdering (pristillegg, reservasjon og avslag). 	Fakta Forståelse
<p>3.1.10. Kundens klagemuligheter</p> <p>Kandidaten skal kjenne til hvilke klageinstanser som finnes og hvordan kunden skal gå frem for å fremme sin klage.</p>	Fakta
<p>3.1.11. Ansvarsbegrensning</p> <p>Kandidaten skal kjenne til begrensninger i foretakets ansvar grunnet forsikredes helsetilstand (FAL § 13-5).</p>	Fakta

Fagemne 3.2: Ansvarsbegrensning – forbehold om redusert erstatning

Beskrivelse

Forsikrede risikerer avkortning i erstatning etter skade som skyldes en virksomhet eller aktivitet som forsikringsforetaket har tatt helt eller delvis forbehold om, eller ved brudd på sikkerhetsforskrifter (sikkerhetsforskrifter brukes på reiseforsikring, men ikke på rene personforsikringer). Begrunnelsen for at foretaket skal kunne ta forbehold om erstatningsplikten ved brudd på forbehold er plikten til å beregne risikoriktige priser. Eksempler på risikoaktiviteter det tas forbehold om, kan være fallskjermhopping, deltagelse i slagsmål, misbruk av medisiner eller lignende. Eksempler på sikkerhetsforskrifter under reiseforsikring kan være plikt til å oppbevare verdigjenstander i låst safe, låse sykkel som ikke er i bruk etc

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
3.2.1. Forbehold Kandidaten skal vite at forsikringsavtalen kan inneholde forbehold som innebærer at erstatningen blir redusert helt eller delvis.	Fakta
3.2.2. Krav om informasjon Kandidaten skal forstå at forsikringsselskapet har plikt til å informere om relevante ansvarsbegrensninger/forbehold knyttet til produktene og at denne informasjonen skal komme frem av forsikringsbeviset.	Fakta Forståelse
3.2.3. Erstatningen kan settes ned eller falle bort (avkortning) Kandidaten skal forstå at brudd på ansvarsbegrensningene kan føre til at selskapet avslår eller foretar avkortning i erstatningsoppgjøret. Det må være en årsakssammenheng mellom skaden og bruddet på den enkelte ansvarsbegrensning. Kandidaten skal videre vite at avkortningen kan variere fra 0 - 100 %.	Fakta Forståelse

EMNEOMRÅDE 4: REGELVERK OG BRANSJEAVTALER FOR PERSONFORSIKRING NÆRINGS LIV

Oversikt og bakgrunn:

Emneområdet omhandler regelverk og avtaler som kandidaten må kjenne til og ha kunnskap om i sin kontakt med forsikringstakeren. Sentralt står lov om forsikringsavtaler (FAL) som styrker forsikringstakernes rettigheter. FAL første, annen, fjerde og femte del om personforsikring gjelder i denne fagplanen. FAL første, annen, tredje og femte del gjelder i fagplanen for skadeforsikring.

Loven inneholder spesielle regler for avtaler på forsikringsrettens område. Generelle avtalerettslige vil også ha betydning for forsikringsavtaler. Det er viktig at kandidaten har god innsikt i FAL for å kunne oppfylle lovgivers krav og for å unngå at en selv eller andre pådrar seg erstatningsansvar/straffansvar.

Bransjeavtaler er avtaler inngått mellom foretakene for å sikre effektiv og forsikringstakervennlig behandling, innenfor lovens krav.

Følgende bransjeavtaler gjelder:

- Kollektive personforsikringer
- Kollektive pensjonsforsikringer
- Kollektive helseforsikringer

Regelverk består av to fagemner:

- 4.1. Forsikringsavtaleloven for kollektiv personforsikring
- 4.2. Bransjenormer og bransjeavtaler

Fagemne 4.1. Forsikringsavtaleloven for kollektiv personforsikring og bransjeavtaler

Beskrivelse

Forsikringsavtaleloven er en spesiallov på avtalerettens område. Alminnelige avtalerettslige regler utfyller loven. Loven består av seks deler. Første, annen, femte og sjette del gjelder for både skadeforsikring og personforsikring. I tillegg har tredje del særregler om skadeforsikring. Fjerde del har særregler for personforsikring. Loven er som en hovedregel ufravikelig hvis ikke annet fremgår uttrykkelig av loven.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
4.1.1. Kollektive forsikringer <ul style="list-style-type: none">Kandidaten skal vite at forsikringer tegnet til fordel for en nærmere angitt gruppe personer, er en kollektiv forsikring.Kandidaten skal kjenne til forskjellen på en individuell og kollektiv avtale. Kandidaten skal vite hva loven sier om kollektive forsikringer (FAL §§ 19-1 til 19-15).	Fakta
4.1.2. Innledende bestemmelser <ul style="list-style-type: none">Kandidaten skal ha oversikt over forskjellen på forsikret, forsikringstaker og forsikringsgiver.Kandidaten skal forstå hvilke roller hver enkelt har (FAL §§ 1-2d og 10-2), hvem som har rett til å styre over forsikringen, og hvem som har krav på eventuell erstatning (FAL 15-1 til FAL 15-9).	Fakta Forståelse
4.1.3. Foretakets informasjonsplikt <ul style="list-style-type: none">Kandidaten skal forstå at foretaket har rådgivnings- og informasjonsplikt ved tegning, herunder skal kandidaten forstå hvorfor plikten etter FAL § 1B-1 er utvidet i forhold til tingforsikringer.Kandidaten skal vite at rådgivning av innenfor personforsikring innebærer et ansvar for å avdekke kundens forsikringsbehov.Kandidaten skal vite hvilken standardisert informasjon selskapet skal gi kunden etter FAL kap. 1C.Kandidaten skal kjenne til hvilken informasjon forsikringstaker/forsikrede har krav på i forsikringstiden (FAL §§ 11-2, 19-3 og 19-4).Kandidaten skal vite at kunden kan reservere seg mot elektronisk kommunikasjon etter FAL § 1-6.	Fakta Forståelse

<p>4.1.4. Forsikringsavtaleloven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite når foretakets ansvar begynner å løpe (FAL §§ 12-1 og 19-5). • Kandidatens skal kjenne til hvilke regler som gjelder for avbrytelse av et forsikringsforhold, både fra forsikringstakers og foretakets side (FAL §§ 12-3 og 12-4). • Kandidaten skal vite at foretaket ved saklig grunn kan nekte forsikring (FAL § 12-12). 	Fakta
<p>4.1.5. Alminnelige forutsetninger for foretakets ansvar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite at foretaket har informasjonsplikt (FAL § 13-1) og at forsikringstaker/forsikrede har plikt til å gi riktige opplysninger om risiko (FAL § 13-2). • Kandidaten skal kjenne til at foretaket kan ha rett til å påberope seg mangelfulle helseopplysninger, samt hvilke konsekvenser dette kan ha. (FAL § 13-2 - 13-4, FAL § 13-13). 	Fakta
<p>4.1.6. Pris</p> <p>Kandidaten skal vite at betalingsfrist på en personforsikring skal være minst én måned fra varsel er sendt (FAL § 14-1) Dersom forsikringstaker ikke betaler, må det sendes nytt premievarsel med 14 dagers frist for at foretaket skal bli fri for ansvaret (FAL § 14-2 1- ledd).</p>	Fakta
<p>4.1.7. Disposisjon over forsikringen og retten til foretakets ytelser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal vite at dersom forsikringstaker/forsikrede ikke har disponert over forsikringen, gjelder reglene i annet til sjette ledd i § 15-1 (FAL § 15-1 2- ledd). • Kandidaten skal ha oversikt over reglene rundt begunstigelse (FAL §§ 15-2 til 15-6 og 19-12). 	Fakta
<p>4.1.8. Erstatningsoppgjør, foreldelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skal ha kjennskap til at FAL kap.18 gir regler for at den som vil kreve erstatning fra foretaket, har opplysningsplikt. Foretaket kan også be om samtykke til å innhente taushetsbelagte opplysninger. • Kandidaten skal kjenne til meldefristbestemmelsene i § 18-5, foreldelsesreglene i § 18-6 og meldinger til og fra forsikrede § 19-9. 	Fakta

Fagemne 4.2. Bransjenormer og bransjeavtaler

Beskrivelse

For bransjeavtalene er hensikten å regulere flytting av avtaler mellom foretakene gjennom å ivareta dem som er forsikret, regulere ansvar for erstatningsutbetalinger og ivareta dem som gjennom helseforsikring er i et behandlingsløp når avtalen flyttes. God skikk gjelder all rådgivning og kundebehandling og rådgivere i personforsikring næring skal kunne anvende bransjenormen God skikk på fagområdet personforsikring næring.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>4.2.1. Bransjeavtaler og retningslinjer ved flytting mellom forsikringsforetak.</p> <ul style="list-style-type: none">Kandidaten skal forstå hvilke forsikringer som reguleres av en bransjeavtale og hvilke retningslinjer som gjelder ved flytting av forsikring sett opp mot relevante bransjeavtaler. <p>Kandidaten bør også forstå at ved flytting av forsikringer, som ikke er regulert av en bransjeavtale, så vil forsikringen måtte etableres på nytt med innlevering av nye helseopplysninger dersom foretaket krever det.</p>	Fakta Forståelse
<p>4.2.2. Bransjenormen God skikk for personforsikring</p> <p>Kandidaten skal kunne anvende bransjenormen God skikk på fagområdet personforsikring næring.</p>	Fakta Forståelse Anvendelse
<p>4.2.3. Forsikringer på tvers av landegrenser og begrensninger ved krig og terror</p> <p>Kandidaten skal kjenne til de viktigste reglene som gjelder ved arbeid i utlandet, forsikring av personer utenfor folketrygden samt begrensninger ved krig og terror</p>	Fakta Forståelse

Finansnæringens Autorisasjonsordninger

Post PB 2572 Solli, 0202 Oslo **Besøk** Hansteens gt. 2, Oslo
Telefon +47 23 28 42 00 **Web** www.finaut.no **E-post** post@finaut.no